

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W POZNANIU
DELEGATURA W LESZNE**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W POWIECIE LESZCZYŃSKIM ZIEMSKIM
W ROKU 2013**

Opracowanie:

Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk
Dział Inspekcji
pod kierunkiem Danuty Binkowskiej

Zatwierdził:

Z up. WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

Jacek Malyszewski
mgr inż. Jacek Malyszewski
Kierownik Delegatury w Lesznie

Leszno, wrzesień 2014

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	4
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	6
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	6
3.2.	Monitoring jakości wód.....	7
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	7
3.2.2.	Monitoring jakości wód podziemnych.....	11
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	12
3.4.	Monitoring hałasu.....	12
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	13
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	14
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	17
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	19
5.	POWAŻNE AWARIE	22

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu leszczyńskiego w roku 2013. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Ostateczna ocena stanu środowiska w 2013 roku jest w trakcie opracowywania i po weryfikacji przez GIOŚ zostanie opublikowana w IV kwartale 2014 roku w formie „Raportu o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2013”.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat leszczyński położony jest w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 806 km², a zamieszkuje go 54 109 osób (stan na dzień 31 grudnia 2012 r., dane wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Pojezierze Leszczyńskie: mezoregion Pojezierze Krzywińskie oraz
- w makroregionie Nizina Południowowielkopolska: mezoregion Wysoczyzna Leszczyńska.

Gospodarka powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy, użytki rolne zajmują około 62,6% jego powierzchni.

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- dwie gminy miejsko-wiejskie: Osieczna i Rydzyna,
- pięć gmin wiejskich: Krzemieniewo, Lipno, Święciechowa, Wijewo, Włoszakowice.

Powiat jest zwodociągowany w 91,9%, a skanalizowany w 39,1% (stan na dzień 31 grudnia 2012 r., dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 11 mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu leszczyńskiego, w tym jedna oddana do użytku do modernizacji w 2013 r. Dane o ilości ścieków komunalnych pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Miejscowość/Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2013 /m ³ /
1	Krzemieniewo	Pawłowice, Instytut Zootechniki, Zakład Doświadczalny w Pawłowicach	ZZD Pawłowice	10 295
2		Górzno, Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Rehabilitacyjny MSWiA Górzno 63, 64-120 Krzemieniewo	ZOZ Szpital Rehabilitacyjny MSWiA Górzno	7128
3	Osieczna	Osieczna, Zakład Usług Wodnych Wschowa	gmina Osieczna	118 398
4		Garzyn, ANR OT Poznań Sekcja Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym ul. Karpia 9, 61-519 Poznań	Garzyn	8939
5		Kąkolewo, Przedsiębiorstwo Przetwórczo-Handlowe Małpol Stanisław Malicki Siekówko 18, Zakład w Kąkolewie	zakład w Kąkolewie	43 004
6	Rydzyna	Rydzyna, Zakład Usług Wodnych Wschowa	gmina Rydzyna	224940
7		Robczysko, Instytut Zootechniki, Zakład Doświadczalny w Pawłowicach	ZZD w Robczysku, Pawłowice	46 621
8	Święciechowa	Henrykowo, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lesznie	miasto Leszno, gmina Lipno, gmina Święciechowa	5 713 913
9		Długie Stare, Zakład Usług Wodnych Wschowa	Długie Stare	30945
10	Włoszakowice	Jezierzyce, Mleczarnia Korbik w Jezierzycach Kościelnych	mleczarnia Jezierzycy	3030
11		Grotniki/Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Włoszakowice	gmina Włoszakowice	272 000

W roku 2013 oddano do użytku po modernizacji oczyszczalnię w Lasocicach:

Lp.	Gmina	Miejscowość	Właściciel lub zarządzający obiektem	Obszar obsługiwany	Średnia ilość ścieków m ³ /d	Odbiornik
1.	Święciechowa	Lasocice	Fermy Drobiu Woźniak Sp. z o.o. Żylice 35a, 63-800 Rawicz	Zakład w Lasocicach	271	Rów melioracji szczegółowej PL – dalej do Kopanicy

Obszar powiatu leszczyńskiego wchodzi w skład Regionu V gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W Regionie V regionalnymi instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) są: mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych w Trzebani i składowisko odpadów w Trzebani, gmina Osieczna. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi Regionu V są: sortownia odpadów w Henrykowie (gmina Święciechowa); kompostownie w Goli (gmina Gostyń), w Rawiczu, w Trzebani (gmina Osieczna) i w Koszanowie (gmina Śmigiel).

Na terenie powiatu w 2013 r. funkcjonowało jedno składowisko odpadów komunalnych, jedna kompostownia, dwie sortownie oraz jedna komora fermentacyjna odpadów.

Gminy powiatu leszczyńskiego należą do następujących związków międzygminnych realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska:

Nazwa związku międzygminnego	Gminy należące do związku	Zadania
Związek Międzygminny Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich z siedzibą we Wschowie	Krzemieniewo, Krzywiń, Osieczna, Przemęt, Rydzyna, Święciechowa, Wijewo.	Dostarczanie wody, ochrona ujęć wody, odprowadzanie ścieków, rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, racjonalna gospodarka zasobami wodnymi.
Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego z siedzibą w Lesznie*	Bojanowo, Gostyń, Jutrosin, Krobia, Krzemieniewo, Krzywiń, miasto Leszno, Lipno, Miejska Górka, Osieczna, Pakosław, Pępowo, Pogorzela, Poniec, Rawicz, Rydzyna, Śmigiel, Święciechowa, Wijewo.	Wdrożenie nowych regulacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

*dwie gminy wykonują samodzielnie zadania z zakresu zagospodarowania odpadów komunalnych: Włoszakowice oraz od stycznia 2014 r. – Osieczna.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2013 jakość powietrza na terenie powiatu leszczyńskiego monitorowano w jednym punkcie w miejscowości Koczury, metodą pasywną (metoda wskaźnikowa) polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 1,5 metra i oznaczaniu zanieczyszczeń raz w miesiącu. Metodą tą prowadzono badania stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu. Badania są kontynuowane w roku 2014.

Z badań przeprowadzonych w roku 2013 wynika, że uzyskana wartość średnia dla roku dla dwutlenku siarki wyniosła $3,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu – $11,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2013 wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja poznańska,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Powiat leszczyński jest elementem składowym strefy wielkopolskiej.

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych pozwoliły na zakwalifikowanie strefy, a więc i powiatu leszczyńskiego, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu $\text{PM}_{2,5}$ oraz metali oznaczanych w pyłe PM_{10} .
- do klasy C – dla pyłu PM_{10} i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM_{10} . W przypadku pyłu PM_{10} podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin, jednak w roku 2013 stwierdzono przekroczenie stężenia średniego dla roku na stanowisku w Nowym Tomyślu.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat leszczyński	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości SO₂, NO_x i O₃, otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat leszczyński	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2013 roku prowadzono w oparciu o „Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie dla wód przeznaczonych do spożycia) – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu leszczyńskiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Młynówka Kaszczorska z jeziorem Wieleńskim, Białym – Miałkim, Lgińsko,
- Kanał Przemęcki,
- Samica (Leszczyńska),
- Krzycki Rów do dopływu ze Wschowy z jeziorem Krzyckim Wielkim,
- Rów Polski od źródła do Rowu Kaczkowskiego,
- Rów Polski od Rowu Kaczkowskiego do Baryczy,
- Dopływ z Lasocic,
- Dopływ spod Długiego Starego,
- Rów Święciechowski,
- Rów Strzyżewicki,
- Dopływ w Henrykowie,
- Kanał Wonieść,
- Kanał Obra – Samica,
- Rów Bolęciński

oraz jednolite części wód stojących:

- Jezioro Wieleńskie – Trzytoniowe (Przemęckie Zachodnie),
- Jezioro Białe – Miałkie,
- Jezioro Dominickie,
- Jezioro Wielkie (Boszkowskie Wielkie),
- Jezioro Łoniewskie,
- Jezioro Świerczyńskie Wielkie,
- Jezioro Wojnowickie,
- Jezioro Krzycko Wielkie.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują następujące typy abiotyczne:

- 0 – typ nieokreślony – kanały i zbiorniki zaporowe,
- 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 19 – rzeka nizinna piaszczysto – gliniasta,
- 25 – ciek łączący jeziora.

JCW stojące zaliczono do typów abiotycznych:

- 2a - jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o małym wpływie zlewni, stratyfikowane,
- 3a - jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, stratyfikowane,
- 3b - jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, niestratyfikowane.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu leszczyńskiego w roku 2013 obejmował JCW :

- **Rów Polski od źródła do Rowu Kaczkowskiego** – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu leszczyńskiego w miejscowości Rydzyna (33,9 km biegu rzeki), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych – wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł ze źródeł rolniczych (OSN nr NVZ6000WR5SG wyznaczony w rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 5 lipca 2012 r.; *Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego 2012.3193*).
- **Rów Polski od Rowu Kaczkowskiego do Baryczy** – punkt zlokalizowany na granicy powiatu leszczyńskiego w kompleksie leśnym Czarny Las (21,4 km biegu rzeki), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych;

- **Kanal Wonieść** – punkt zlokalizowany poza obszarem powiatu leszczyńskiego w miejscowości Nielęgowo (1,2 km biegu rzeki), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych;
- **Jezioro Łoniewskie** – stanowisko pomiarowe zlokalizowane na głębooczku jeziora; badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego i monitoringu obszarów chronionych: przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie oraz przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych.

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
 - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
 - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
 - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód.

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl.

Ocena stanu wód płynących na terenie powiatu leszczyńskiego za 2013 rok

W JCW Rów Polski od źródła do Rowu Kaczkowskiego stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydowały elementy fizykochemiczne (azot Kjeldahla, azot azotanowy, fosforany). Ponadto stwierdzono niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

W JCW **Rów Polski od Rowu Kaczkowskiego do Baryczy** stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydował element fizykochemiczny (azot Kjeldahla). Ponadto stwierdzono niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

W JCW **Kanal Wonieść** stwierdzono stan chemiczny poniżej dobrego. Na ocenę JCW pod kątem stanu chemicznego wpływ miało przekroczenie wartości granicznej dla badanej sumy dwóch substancji z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych: benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd)pirenu.

Nazwa ocenianej JCW	Rów Polski od źródła do Rowu Kaczkowskiego	Rów Polski od Rowu Kaczkowskiego do Baryczy	Kanal Wonieść
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Rydzyzna	Czarny Las	Niełęgowo
Typ abiotyczny	17	19	25
Silnie zmieniona lub sztuczna JCW	TAK	TAK	TAK
Program monitoringu	MO, MORO	MO	MO
Klasa elementów biologicznych	PPD	PPD	nie badano
Klasa elementów hydromorfologicznych	PPD	PPD	nie badano
Klasa elementów fizykochemicznych	PPD	PPD	nie badano
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	nie badano	nie badano	nie badano
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	nie oceniano
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	TAK	TAK	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	NIE	NIE	NIE
STAN CHEMICZNY	nie badano	nie badano	PSD
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	ZŁY	ZŁY	ZŁY
STAN WÓD	ZŁY	ZŁY	ZŁY

Potencjał ekologiczny JCW silnie zmienionej	
Potencjał ekologiczny JCW sztucznej	
Stan ekologiczny JCW naturalnej	

PPD – poniżej potencjału dobrego

PSD – poniżej stanu dobrego

NIE – nie spełnia wymagań postawionych dla obszarów chronionych

Stan ekologiczny jeziora Łoniewskiego oceniono jako zły. O ocenie zdecydowała klasyfikacja elementów biologicznych (fitoplanktonu) i elementów fizykochemicznych (przewodność, azot ogólny oraz przezroczystość wód). Stan chemiczny również oceniono jako zły; na jego ocenę wpłynęło przekroczenie wartości granicznej dla rtęci i substancji z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych WWA (benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd)pirenu). Stwierdzono ponadto niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych. Stan wód oceniono jako zły.

Nazwa ocenianej JCW	Jezioro Łoniewskie
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Jez. Łoniewskie – stan. 01
Typ abiotyczny	3b
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	NIE
Program monitoringu	MD, MOC
Klasa elementów biologicznych	V
Klasa elementów hydromorfologicznych	I
Klasa elementów fizykochemicznych	1-3
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	DOBRY
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	ZŁY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	NIE
STAN CHEMICZNY	ZŁY
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	ZŁY
STAN WÓD	ZŁY

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu leszczyńskiego zlokalizowane są trzy Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- Sandr Leszczyński (GZWP 307) – obszar najwyższej ochrony,
- zbiornik międzymorenowy Leszno (GZWP 305) – obszar najwyższej ochrony,
- zbiornik międzymorenowy Zbąszyń (GZWP 304) – obszar wysokiej ochrony.

Są to zbiorniki czwartorzędowe o dużych zasobach wód podziemnych, jednak słabo izolowanych, co stwarza zagrożenie zanieczyszczenia ich wód.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu leszczyńskiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
304	Zbiornik międzymorenowy Zbąszyń	Q _M	porowy	25	19
305	Zbiornik międzymorenowy Leszno	Q _M	porowy	40	15
307	Sandr Leszno	Q _S	porowy	25	23

Objaśnienia: Q_M – utwory czwartorzędu w utworach morenowych, Q_S – utwory czwartorzędu w sandrach

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu leszczyńskiego 3 JCWPd:

- jednolita część wód podziemnych nr 71, niezagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu,
- jednolite części wód podziemnych nr 73 i nr 74 zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

W roku 2013 badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu leszczyńskiego prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu operacyjnego, którym objęto jednolite części wód podziemnych zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

Wyniki monitoringu operacyjnego wód podziemnych

Badania prowadzono dwa razy w roku – wiosną i jesienią. W jednym punkcie badawczym jakość wód mieściła się w granicach III klasy (wody zadowalającej jakości), w drugim punkcie – w granicach klasy IV (wody niezadowalającej jakości).

Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu leszczyńskiego w roku 2013 /według PIG/

Nr otworu	Lokalizacja otworu	Wody	Stratygrafia	JCWPd	Klasa jakości wód	Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód	Użytkowanie terenu
2632	Drobnin gmina Krzemieniewo	W	NgM	73	IV	amoniak, sól, chlor	Tereny przemysłowe
2634	Kąkolewo gmina Osieczna.	W	Q	73	III	niska zawartość tlenu, żelazo, wapń,	Lasy

Objaśnienia:

Wody: W – wgłębne, G – gruntowe;

Stratygrafia: Q – czwartorzęd; NgM - neogen miocen

Klasa wód: I – wody o bardzo dobrej jakości, II – wody dobrej jakości, III – wody zadowalającej jakości; IV – wody niezadowalającej jakości, V – wody złej jakości.

W granicach powiatu nie prowadzono badań wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.

W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowanych jest do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu leszczyńskiego punkt w miejscowości Bukówiec Górny w gminie Włoszakowice.

Informacje o wynikach badań gleby prowadzonych w 2010 roku i ocenę jakości gleby zawarto w *Informacji o stanie środowiska oraz wynikach działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu leszczyńskiego w roku 2012.*

3.4. MONITORING HAŁASU

Celem monitoringu hałasu jest zapewnienie informacji dla potrzeb ochrony przed hałasem realizowanej poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne. Jeżeli w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej powstaje hałas przekraczający wartości dopuszczalne, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia, nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego jest najbardziej efektywnym instrumentem w walce z hałasem.

Przez teren powiatu leszczyńskiego przebiegają drogi krajowe: nr 5 Świecie – Lubawka i nr 12 Łęknica – Dorohusk, a także drogi wojewódzkie nr 305 Bolewice – Wroniniec, nr 323 Leszno – Lubin, nr 432 Leszno – Września. Główne szlaki kolejowe powiatu stanowią linie: nr 14 Łódź Kaliska – Tuplice, nr 271 Wrocław Główny – Poznań Główny, nr 359 Leszno – Zbąszyń i nr 360 Jarocin – Kąkolewo.

Pomiary poziomu hałasu przez zarządzających drogami, liniami kolejowymi i lotniskami prowadzone są co 5 lat – ostatnio w roku 2010. Na ich podstawie w roku 2012 wykonane zostały mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg, na których stwierdzono negatywne oddziaływanie akustyczne. Wykaz odcinków dróg na terenie powiatu, dla których sporządzono mapy akustyczne przedstawiono w „Informacji o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie leszczyńskim w roku 2012”.

W roku 2013 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu leszczyńskiego.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

W roku 2013 zakończył się drugi, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, obejmujący lata 2011–2013. W roku tym wykonano kolejną serię badań PEM, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i realizowanych w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa.

Punkty wybiera się w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu leszczyńskiego w roku 2013 pomiary poziomów PEM prowadzono w jednym punkcie – w Rydzynie przy ulicy Zamkowej, wytypowanym do badań w kategorii terenów *pozostałe miasta*.

Zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 0,13 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tym samym punkcie badania przeprowadzono w roku 2010 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2013, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych zezwoleń w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie

Na terenie powiatu nie zlokalizowano spalarni odpadów.

Kompostownie

W miejscowości Trzebania (gmina Osieczna) od 2010 roku działa kompostownia odpadów. Właścicielem i zarządzającym kompostownią odpadów w Trzebani jest Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o. w Lesznie. W 2013 roku przyjęto do kompostowania 1069,61 Mg suchej masy odpadów.

Instalacje biogazowe

Od 2010 roku w miejscowości Trzebania (gmina Osieczna) działa komora fermentacyjna odpadów. Właścicielem i zarządzającym komorą fermentacyjną odpadów w Trzebani jest Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o. w Lesznie. W 2013 roku przetworzono 14818,53 Mg odpadów.

Sortownie

Na terenie powiatu leszczyńskiego w 2013 r. działały dwie sortownie odpadów:

- w miejscowości Henrykowo (gmina Świąciechowa) w roku 2013 poddano sortowaniu 1148,18 Mg odpadów; wysortowano:
 - opakowania z tworzyw sztucznych (150102) w ilości 507,22 Mg,
 - opakowania z papieru i tektury (150101) w ilości 453,71 Mg,
 - inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów (191212) w ilości 187,25 Mg;
- w Trzebani (sortownia odpadów działająca od 2010 r. W roku 2013 poddano sortowaniu 58222,17 Mg odpadów; wysortowano:
 - metale żelazne (191202) w ilości 172,81 Mg,

- metale nieżelazne (191203) w ilości 10,39 Mg,
- drewno i inne niż wymienione (191207) w ilości 43,10 Mg,
- opakowania ze szkła (150107) w ilości 1322,84 Mg,
- opakowania z tworzyw sztucznych (150102) w ilości 1008,29 Mg,
- opakowania z papieru i tektury (150101) w ilości 334,82 Mg,
- opakowania z metali (150104) w ilości 415,79 Mg,
- zużyte opony (160103) w ilości 48,30 Mg,
- inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów (191212) w ilości 54865,83Mg.

Właścicielem i zarządzającym obydwu sortowni odpadów jest Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o. w Lesznie.

Składowiska odpadów

W roku 2013 na terenie powiatu leszczyńskiego eksploatowano jedno składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Trzebania (gmina Osieczna).

W miejscowościach: Trzebania, Krzemieniewo (gmina Krzemieniewo), Moraczewo (gmina Rydzyna), Długie Nowe (gmina Święciechowa), Brenno (gmina Wijewo), Krzycko Wielkie (gmina Włoszakowice) znajduje się sześć nieeksploatowanych składowisk odpadów.

Wykaz składowisk eksploatowanych na terenie powiatu leszczyńskiego w roku 2013

Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2013 roku /Mg/	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} /ha/	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{/2/}	Typ składowiska ^{/3/}
Osieczna	Trzebania	54998,55	2,93	2010	1,2,3,4,6	IN

Objaśnienia:

- /1/ powierzchnia całkowita składowiska to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do właściciela składowiska;
- /2/ posiadane decyzje: 1 decyzja lokalizacyjna, 2 pozwolenie na budowę, 3 decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, 4 pozwolenie na użytkowanie, 5 zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, 6 pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton;
- /3/ typ składowiska: N odpadów niebezpiecznych, O odpadów obojętnych, IN odpadów innych niż niebezpieczne i obojętnych

Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu leszczyńskiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów /data decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Krzemieniewo	Krzemieniewo	19,9	1988	2008 ^{1,2}	zakończona
2.	Osieczna	Trzebania	7,5	1986	2006 ^{1*} /2003 ^{2*}	zakończona
3.	Rydzyna	Moraczewo	2,1	1994	2009 ^{1,2}	zakończona
4.	Święciechowa	Długie Nowe	2,5	1990	2003 ¹ /2004 ²	zakończona
5.	Wijewo	Brenno	1,5	1996	2009 ^{1,2}	zakończona
6.	Włoszakowice	Krzycko Wielkie	2,4	1978	2003 ^{1,2}	zakończona

*Odpady na składowisko były przyjmowane, zgodnie z decyzją, do końca 2006 r.

Objaśnienia:

- 1 – data zaprzestania przyjmowania odpadów,
- 2 – data decyzji na zamknięcie

Zgodnie z art. 124.4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk z dnia 09.12.2002 r. (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.) obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/pozwoleniu zintegrowanym/zezwoleńiu na odzysk lub unieszkodliwianie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie złożyć wnioski o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2013 na składowiskach eksploatowanych i nieeksploatowanych na terenie powiatu leszczyńskiego

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Krzemieniewo	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
2	Trzebania	wymagane ¹	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
4	Trzebania	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
4	Moraczewo	wymagane ¹	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
5	Długie Nowe	wymagane ¹	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
6	Brenno	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
7	Krzycko Wielkie	wymagane ¹	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	brak pomiaru	nie dotyczy	nie dotyczy	brak pomiaru	brak pomiaru	nie dotyczy

Objaśnienia:

1 - częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane wpisano nie dotyczy.

2 - częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2013.

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.
Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.
Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował dla strefy wielkopolskiej Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.
2. Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku należy osiągnąć dobry stan wód. Badane w 2013 roku:
 - jednolita część wód Rów Polski od źródła do Rowu Kaczkowskiego wykazała zły stan wód,
 - jednolita część wód Rów Polski od Rowu Kaczkowskiego do Baryczy wykazała zły stan wód,
 - dla jednolitej części wód Kanał Wonieś stwierdzono zły stan chemiczny, a tym samym zły stan wód;
 - jezior Łoniewskie – stwierdzono zły stan wód.Największy wpływ na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń (wprowadzanie do wód niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Inne ważne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią także: rozwój terenów rekreacyjnych bez właściwej infrastruktury (kanalizacja, oczyszczalnie) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w ich bezpośrednim sąsiedztwie i niedostateczna sanitacja wsi.
Należy dążyć do poprawy stanu wód w szczególności poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równoległe sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
3. Na obszarze powiatu położone są trzy JCWPd: nr 71 (niezagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu) oraz nr 73 i 74 (zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu). Najbardziej zagrożone są wody na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 307 *Sandr Leszczyński* ze względu na brak izolacji warstw wodonośnych utworami nieprzepuszczalnymi. Badania wód podziemnych wykonane w 2013 r. wykazały w jednym punkcie jakość wód w granicach klasy III (wody zadowalającej jakości) i w jednym punkcie jakość wód w granicach klasy IV (wody niezadowalającej jakości).
4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu leszczyńskiego do badań wytypowano punkt w miejscowości Bukówiec Górny w gminie Włoszakowice. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w

stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego.

W roku 2013 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu leszczyńskiego.

6. W drugim trzyletnim cyklu pomiarów, obejmującym lata 2011–2013, nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Gospodarka odpadami
 - a. na terenie powiatu eksploatowano: dwie sortownie niesegregowanych odpadów komunalnych w Trzebani (gmina Osieczna) i Henrykowie (gmina Święciechowa), jedną kompostownię w Trzebani, jedną instalację biogazową w Trzebani oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebani,
 - b. ilość odpadów poddanych sortowaniu w sortowni w Trzebani i Henrykowie zwiększyła się w porównaniu do roku 2012,
 - c. ilość odpadów poddanych kompostowaniu w kompostowni w Trzebani zwiększyła się w porównaniu do roku 2012,
 - d. ilość odpadów poddanych przetworzeniu w komorze fermentacyjnej w Trzebani zmniejszyła się w porównaniu do roku 2012,
 - e. ilość składowanych odpadów na składowisku w Trzebani była większa w porównaniu do roku 2012,
 - f. na terenie powiatu znajduje się sześć składowisk nieeksploatowanych, które posiadają decyzje na zamknięcie; na składowiskach zakończono prace rekultywacyjne,
 - g. na składowisku nieeksploatowanym w Krzycku Wielkim nie prowadzono monitoringu w pełnym zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów, obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r.; w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r. poz. 523) obowiązek i zakres monitoringu został utrzymany.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2013 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu Delegatura w Lesznie realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa bezpieczeństwa ludzi i środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi, takich jak:

- ograniczenie uciążliwości dla środowiska instalacji, które mogą powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska, jako całości (instalacje IPPC),
- poprawa stanu gospodarki odpadami, poprzez kontrole składowisk odpadów oraz zmniejszenie strumienia odpadów kierowanych na składowiska,
- ochrona zasobów wód i poprawa gospodarki wodno-ściekowej, poprzez kontrole podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi oraz stosujących nawozy naturalne,
- ograniczenie emisji do powietrza ze źródeł energetycznych i technologicznych,
- obowiązki związane z demontażem pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Zadania kontrolne realizowano w ramach działań planowych oraz pozaplanowych, w tym interwencyjnych, podejmowanych na wniosek obywateli, organów administracji publicznej i innych jednostek organizacyjnych.

Kontrolami objęto przedsiębiorców, jak i jednostki organizacyjne nie będące przedsiębiorcami oraz podmioty prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie.

Według stanu na 31.12.2013r. w ewidencji Delegatury WIOŚ w Lesznie znajdowały się 184 podmioty prowadzące działalność na terenie powiatu leszczyńskiego, co stanowi 13,3% ogółu podmiotów zarejestrowanych w Delegaturze.

W okresie od 01.01.2013r. do 31.12.2013r. skontrolowano 39 podmiotów (22,3 %), u których przeprowadzono 41 kontroli (13 kontroli planowych; 28 kontroli pozaplanowych w tym: 23 interwencyjne i 5 innych niż interwencyjne) w zakresie: ochrony powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, wywiązywania z obowiązków nałożonych w pozwoleniach zintegrowanych oraz innych pozwoleniach na korzystanie ze środowiska, przestrzegania ustawy o nawozach i nawożeniu, ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową, fluorowanych gazach cieplarnianych, ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Główny nacisk w roku sprawozdawczym skierowano na podmioty korzystające ze środowiska w sektorze odpadowym (14) oraz sektorze rolniczym na terenach narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych tzw. „obszarach azotanowych” (10) oraz gospodarką ściekową (15). Pozostałe zagadnienia, głównie związane z wprowadzaniem gazów lub pyłów do powietrza, skontrolowano w 3 podmiotach.

W trakcie kontroli (39 zakładów) stwierdzono naruszenia przepisów ochrony środowiska, dotyczyły one:

- prowadzenia działalności w zakresie zbierania odpadów bez wymaganego zezwolenia (Zakład Usług Wodnych we Wschowie Sp. z o.o. – oczyszczalnia ścieków w Osiecznej, Andrzej Wyrwich w Mórkwie);
- nieuregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza (Ogrodnictwo Alina Antkowiak we Włoszakowicach);
- braku pozwolenia na wprowadzanie ścieków do środowiska (Ubojnia Zwierząt K. i R. Sieletyccy w Święciechowie, Agro-Rydzyna w Kłodzie, ELEVEN Michał Dybizbański w Miąskowie, oczyszczalnia ścieków w Garzynie, Kawu w Lipnie, Gospodarstwo Rolne Mateusz Klak w Ziennicach);

- braku pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód podziemnych (BT Topbeton - Wytwórnia Betonu w Lasocicach);
- wykonania urządzeń wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego (Gospodarstwo Rolne Mateusz Klak w Ziemnicach);
- braku pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego do urządzeń kanalizacyjnych innego podmiotu (Ubojnia Zwierząt K. i R. Sieletyccy w Święciechowie);
- nieprzestrzegania warunków pozwoleń na korzystanie ze środowiska (Rzeźnia Mróz Sp. z o. o. Ferma Trzody Chlewnej w Świerczynie, ZZD Pawłowice Ferma Trzody Chlewnej w Robczysku, oczyszczalnia ścieków w Robczysku, ELEVEN Michał Dybizbański w Miąskowie, Gospodarstwo Rolne Grzegorz Rybakowski w Święciechowie, Zakład Usług Wodnych we Wschowie – oczyszczalnia ścieków w Osiecznej, Glan Andrzej Glapa w Długich Starych, Derengowscy w Wilkowicach);
- prowadzenia demontażu pojazdów niezgodnie z przepisami: demontaż pojazdów poza stacją demontażu (Andrzej Wyrwich w Mórkwie); wypalanie elementów z pojazdów (Derengowscy w Wilkowicach)
- przekazywania odpadów podmiotom nieuprawnionym (Uprawa warzyw Krystyna Marciniak w Piotrowicach, Kawu w Lipnie);
- nieprzestrzegania wymogów ustawy o nawozach i nawożeniu (Rzeźnia Mróz Sp. z o. o. Ferma Trzody Chlewnej w Świerczynie, Gospodarstwo Rolne Wiktor Stencel w Tworzankach);
- nieprzestrzegania wymogów programu gospodarowania na obszarach azotanowych (Gospodarstwo Rolne Szymon Szrama w Moraczewie);
- nieselektywnego zbierania wytwarzanych odpadów (Zakład Usług Wodnych we Wschowie Sp. z o.o. – oczyszczalnia ścieków w Osiecznej, Uprawa warzyw Krystyna Marciniak w Piotrowicach);
- nieprawidłowości w zakresie postępowania z osadem ściekowym (Mleczarnia Jan Korbik w Jezierzycach Kościelnych, PHU ZBIGTAR w Osowej Sieni, Zakład Usług Wodnych we Wschowie – oczyszczalnia ścieków w Osiecznej);
- braku lub nieprawidłowości w zakresie zapewnienia właściwego stanu technicznego urządzeń wodnych (BT Topbeton - Wytwórnia Betonu w Lasocicach, Mleczarnia Jan Korbik w Jezierzycach Kościelnych, oczyszczalnia ścieków w Robczysku, oczyszczalnia ścieków w Garzynie, Agro-Rydzyna w Kłodzie, Ubojnia Zwierząt K. i R. Sieletyccy w Święciechowie);
- niepoinformowania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub poinformowania go niezgodnie z prawdą o zakresie wykonania zarządzenia pokontrolnego (Derengowscy w Wilkowicach, Zakład Usług Wodnych we Wschowie – oczyszczalnia ścieków w Osiecznej);
- nieprowadzenia lub nieprawidłowości w zakresie obowiązkowych pomiarów wielkości emisji i pomiarów ilości pobieranej wody (Rzeźnia Mróz Sp. z o. o. Ferma Trzody Chlewnej w Świerczynie, ZZD Pawłowice Ferma Trzody Chlewnej w Robczysku, Mleczarnia Jan Korbik w Jezierzycach Kościelnych, oczyszczalnia ścieków w Robczysku, Best Oil w Lasocicach);
- braku umowy z podmiotem posiadającym zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (Ubojnia Zwierząt K. i R. Sieletyccy w Święciechowie);
- niesporządzania i niewprowadzania do Krajowej Bazy Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami raportów o wielkościach emisji gazów cieplarnianych i innych substancji wprowadzanych do powietrza oraz nieprawidłowości w tym zakresie (Rzeźnia Mróz Sp. z o. o. Ferma Trzody Chlewnej w Świerczynie, Glan Andrzej Glapa w Długich Starych, FDW Pasze w Lasocicach, ELEVEN Michał Dybizbański w Miąskowie, Uprawa warzyw Krystyna Marciniak w Piotrowicach);
- niewykonywania lub nieprawidłowości w zakresie obowiązków ewidencyjnych sprawozdawczych oraz opłat za korzystanie ze środowiska (Gospodarstwo Rolne Mateusz Klak

w Ziemnicach, Zakład Usług Wodnych we Wschowie Sp. z o.o. – oczyszczalnia ścieków w Osiecznej, Ogrodnictwo Alina Antkowiak we Włoszakowicach, Andrzej Wyrwich w Mórkwie, ELEVEN Michał Dybizbański w Miąskowie, Uprawa warzyw Krystyna Marciniak w Piotrowicach, oczyszczalnia ścieków w Robczysku, Mleczarnia Jan Korbik w Jezierzycach Kościelnych, Agro-Rydzyna w Kłodzie Rzeźnia Mróz Sp. z o. o. Ferma Trzody Chlewnej w Świerczynie, Kawu w Lipnie, FDW Pasze w Lasocicach, , Ubojnia Zwierząt K. i R. Sieletyccy w Święciechowie, BT Topbeton - Wytwórnia Betonu w Lasocicach).

W działaniach pokontrolnych w 2013 r. wobec naruszających przepisy ochrony środowiska zastosowano następujące sankcje:

- wydano 22 zarządzenia pokontrolne,
- udzielono 16 pouczeń,
- nałożono 9 mandatów karnych na łączną kwotę 3 000 zł,
- wymierzono 2 administracyjne kary pieniężne Panu A. Wyrwichowi z Mórkwia, w tym: 1 w wysokości 10.000 zł. za prowadzenie demontażu pojazdów poza stacją demontażu oraz 1 w wysokości 1 000 zł. za zbieranie odpadów bez wymaganego zezwolenia.
- wydano 5 ostatecznych decyzji wymierzających kary pieniężne z zakresu gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami na łączną kwotę 110.200 zł.

Ponadto:

- skierowano 1 wniosek do organów ścigania,
- skierowano 2 wnioski do sądów o ukaranie za popełnione wykroczenia,
- skierowano 6 wniosków do organów administracji samorządowej i rządowej, w celu podjęcia działań w stosunku do stwierdzonych nieprawidłowości w ramach ich kompetencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba							Decyzje wymierzające kary	
	podmiotów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	mandatów karnych	decyzji ustalających termin i wstrzymujących	wniosków o ukaranie do sądów	wniosków do organów ścigania	liczba	kwota /tys. zł/
Gmina Lipno	22	9	4	4	0	0	0	2	11
Gmina Krzemieniewo	26	3	2	0	0	0	0	0	0
Gmina Osieczna	30	9	4	2	0	2	0	1	1
Gmina Rydzyna	28	6	5	1	0	0	0	2	98,2
Gmina Święciechowa	32	10	6	2	0	0	1	0	0
Gmina Wijewo	11	0	0	0	0	0	0	0	0
Gmina Włoszakowice	35	4	1	0	0	0	0	0	0
Powiat leszczyński ziemski	184	41	22	9	0	2	1	5	110,2

5. POWAŻNE AWARIE

W 2013 roku na terenie powiatu leszczyńskiego ziemskiego nie było zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii (ZDR) oraz zakładów zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZZR).

Dwa zakłady (Hipsz Spółka z o.o. Zakład Produkcyjny w Rydzynie oraz Best Oil Sp. z o.o. w Lasocicach) zaklasyfikowano do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

W roku 2013 na terenie powiatu leszczyńskiego ziemskiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.

6. PODSUMOWANIE WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ I POWAŻNYCH AWARII

1. Podmioty korzystające ze środowiska na terenie powiatu leszczyńskiego nie realizują jego ochrony w wymaganym stopniu. W 54% kontroli stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska.
2. Nie stwierdzono przypadków całkowitego zaniedbania ochrony środowiska i jawnego lekceważenia przez podmioty obowiązków w tym zakresie. Większość nieprawidłowości dotyczyła pojedynczych zagadnień.
3. Znaczna część podmiotów nie śledzi w dostatecznym stopniu zmian w prawie z zakresu ochrony środowiska, w wyniku czego działania proekologiczne podejmuje dopiero w następstwie kontroli i postępowania pokontrolnego WIOŚ.
4. Waga zagadnień ochrony środowiska, obszar działania oraz liczba podmiotów i osób korzystających ze środowiska, przemawiają za potrzebą aktywnego działania wszystkich ustawowo upoważnionych organów.

**Lista podmiotów skontrolowanych w okresie sprawozdawczym na terenie powiatu
leszczyńskiego**

1. Ogrodnictwo Alina Antkowiak we Włoszakowicach.
2. Przedsiębiorstwo Dróg i Ulic Sp. z o.o. WMB w Kąkolewie.
3. "Glan" Andrzej Glapa w Długich Starych.
4. "Derengowscy" s.c. w Wilkowicach.
5. PHU "Transland" Tadeusz Wawrzyniak w Święciechowie.
6. Andrzej Wyrwich w Mórkowie.
7. Gospodarstwo Rolne Grzegorz Rybakowski w Święciechowie.
8. Gospodarstwo Rolne Mateusz Klak w Ziemnicach.
9. Zakład Usług Wodnych we Wschowie Sp. z o.o. – oczyszczalnia ścieków w Osiecznej.
10. Kawu Sp. z o.o. w Lipnie (2razy).
11. Państwowy Instytut Badawczy Zakład Doświadczalny Pawłowice w Kociugach.
12. Ferma drobiu Aleksander Kaminiarz we Włoszakowicach.
13. Kowalski Opakowania Przemysław Kowalski w Dobramyśli (2 razy).
14. Transport Przetwórstwo Drewna Jacek Frankowski we Włoszakowicach.
15. Misiorny Zenon PPHU Chłodnia Składowa w Mórkowie.
16. P.H.U. Edyta Paluch - „ogródek Lech” w Boszkowie.
17. Gmina Rydzyna - gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gminy.
18. Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o. w Lesznie, Centrum Zagospodarowania Odpadów w Trzebani, gm. Osieczna.
19. OHZ Garzyn Ferma Trzody Chlewnej w Garzynie.
20. ZDD Pawłowice Ferma trzody Chlewnej w Robczysku.
21. Rzeźnia Mróz Sp. z o. o. Ferma Trzody Chlewnej w Świerczynie.
22. Gospodarstwo Rolne Wiktor Stencel w Tworzankach.
23. Gospodarstwo Rolne Lech Piotrowski w Osiecznej.
24. Gospodarstwo Rolne Szymon Szrama w Moraczewie.
25. Mleczarnia Jan Korbik w Jezierzycach Kościelnych.
26. PHU ZBIGTAR w Osowej Sieni.
27. Instytut Zootechniki, Państwowy Instytut Badawczy, Zakład Doświadczalny w Pawłowicach - oczyszczalnia ścieków w Robczysku.
28. Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Poznaniu - oczyszczalnia ścieków w Garzynie.
29. Agro-Rydzyna Sp. z o.o. w Kłodzie.
30. Best Oil Sp. z o.o. w Lasocicach.
31. Produkcja Handel Usługi Akcesoria Metalowe Irena Kubacka - Zakład w Maryszewicach.
32. "OLINUS" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Magazyn w Maryszewicach.
33. Firma LES POL Zbigniew Organiszczak - Zakład Maryszewice Wilkowie.
34. Ubojnia Zwierząt K. i R. Sieletyccy Sp. Jawna w Święciechowie.
35. P.P.H.U. WELT-MARK - Marek Welsant w Lipnie.
36. BT Topbeton Sp. z o. o. - Wytwórnia Betonu w Lasocicach.
37. FDW Pasze w Lasocicach,
38. ELEVEN Michał Dybizbański w Miąskowie,
39. Uprawa Warzyw Krystyna Marciniak w Piotrowicach.